

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 18.01.2006
KOM(2006) 15 galutinis

2006/0005 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl potvynių vertinimo ir rizikos valdymo

[SEC(2006) 66]

(pateiktas Komisijos)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1) PASIŪLYMO APLINKYBĖS

- **Pasiūlymo pagrindas ir tikslai**

Nuo 1998 m. iki 2004 m. Europa patyrė daugiau nei 100 didelių potvynių, įskaitant katastrofa virtusius Dunojaus ir Elbės potvynius 2002 m. Šie potvyniai nusinešė 700 gyvybių, sužalojo apie pusę milijono žmonių ir padarė mažiausiai 25 milijardų eurų ekonominių nuostolių. Dėl 2005 m. potvynių Austrijoje, Bulgarijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Rumunijoje ir kitose šalyse šie skaičiai dar labiau išaugo.

Turtas, kuriam potvyniai kelia grėsmę gali būti labai didelis įskaitant gyvenamąsias patalpas, transporto ir viešųjų paslaugų infrastruktūras, komercines ir pramonės įmones bei dirbamą žemę. Pavyzdžiui, daugiau nei 10 milijonų žmonių gyvena didelių potvynių rizikos teritorijose palei Reino upę, o galima potvynių žala sudaro 165 milijardus eurų. Bendra ekonominio turto, kuris yra 500 metrų ruože nuo Europos pakrančių, įskaitant paplūdimius, dirbamą žemę ir pramonines patalpas, vertė šiuo metu yra nuo 500 iki 1000 milijardų eurų¹. Be to, potvyniai padaro ne tik ekonominės ir socialinės žalos, jie gali turėti ir rimtų padarinių aplinkai, pavyzdžiui, jei užtvindomos nuotekų tvarkymo įmonės arba fabrikai, kuriuose laikomi dideli toksinių cheminių medžiagų kiekiai. Potvyniai taip pat gali sumažinti pelkių plotus ir biologinę įvairovę.

Padidėjusią potvynių riziką bei didesnius potvynių sąlygotus ekonominius nuostolius Europoje rodo dvi tendencijos. Pirma, tikėtina, kad dėl klimato pokyčių, netinkamos upių priežiūros bei statybų potvynių rizikos teritorijose, ateityje potvyniai kils dažniau ir bus vis didesni. Antra, dėl nemažo žmonių ir įmonių, įsisteigusių potvynių rizikos teritorijose, skaičiaus labai padidėjo pažeidžiamumas.

Šios direktyvos tikslas yra sumažinti ir valdyti su potvyniais susijusį pavojų žmonių sveikatai, aplinkai, infrastruktūrai bei turtui.

- **Bendrosios aplinkybės**

Potvyniai yra neišvengiamas gamtos reiškinys. Tačiau žmogaus veikla prisideda prie potvynių tikimybės ir neigiamų padarinių didėjimo. Atsižvelgiant į tai, kad dauguma Europos upių baseinų yra bendri, bendros priemonės Bendrijos lygiu padėtų sukurti didesnę pridėtinę vertę ir pagerinti bendrą apsaugos nuo potvynių lygį. Atsižvelgiant į galimą pavojų žmonių sveikatai, ekonominiam turtui ir aplinkai, Europos tvarios plėtros išsipareigojimams gali kilti rimtas pavojus, jei nebus imtasi atitinkamų veiksmų.

Bendrija puoselėja aplinkos apsaugos teisės aktų dėl vandens kokybės tradiciją; tačiau dar nebuvo sprendžiami potvynių ir klimato pokyčių poveikio potvyniams klausimai. Vandens pagrindų direktyvoje 2000/60/EB² (VPD) buvo nustatytas tarptautinio upių baseinų koordinavimo principas, siekiant užtikrinti gerą visų vandens telkinių vandens

¹ *EUrosion*: <http://www.euroasion.org>

² 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus, OL L 327, 2000 12 22.

kokybę, tačiau šioje direktyvoje nebuvo numatytas potvynių valdymo tikslas.

Komisijos komunikate dėl potvynių rizikos valdymo³ buvo pateikta analizė ir siūlomos bendros ES priemonės. Šis pasiūlymas yra viena šios priemonės sudėtinių dalių.

- **Pasiūlymo srityje galiojančios nuostatos**

Pasiūlymo srityje nėra jokių galiojančių nuostatų.

- **Suderinamumas su kitomis Europos Sąjungos politikos kryptimis ir tikslais**

Nuo 1980 m. Europos mokslinių tyrimų politika pagal skirtingas pagrindų programas buvo remiami skirtingų potvynių valdymo rizikos tyrimų aspektai. Šeštojoje pagrindų programoje remiamas didžiausias visų laikų ES potvynių valdymo projektas – „FLOODsite“⁴, pagal kurį rengiama integruota potvynių rizikos analizė ir valdymo metodai. Siūlomoje Septintojoje pagrindų programoje ir toliau bus remiami potvynių rizikos vertinimo tyrimai ir valdymas.

Pagal Europos regionų politiką buvo finansuojamos investicijos, įskaitant priemones, susijusias su potvyniais (Struktūriniai fondai ir Sanglaudos fondas). Solidarumo fondas suteikia galimybę pasinaudoti specialiomis finansinėmis priemonėmis neatidėliotiniams veiksams didelio masto nelaimės atveju. Pagal siūlomus sanglaudos politikos reglamentus 2007–2013 m. su potvyniais susijusios priemonės bus laikomos pavojaus prevencijos dalimi.

Po reformos bendra žemės ūkio politika iš dalies atsiejant ir kompleksiškai susiejant priemones bus prisidedama prie apsaugos nuo potvynių. 2005 m. priimtame Kaimo plėtros reglamente⁵ be remtinių veiksmų taip pat buvo numatytos su potvyniu susijusios priemonės (pasirengimo ir planavimo bei veiklos priemonės).

2) KONSULTACIJOS SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO ĮVERTINIMAS

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Konsultacijų metodai, pagrindiniai tiriamieji sektoriai ir bendras respondentų apibūdinimas

Po 2002 m. įvykusių potvynių Komisija, valstybės narės ir šalys kandidatės bei kiti suinteresuotieji asmenys parengė techninio dokumento apie geriausią praktiką projektą, kuris buvo priimtas 2003 m. Priėmus 2004 m. liepos mėn. Komunikatą dėl potvynių rizikos valdymo ir 2004 m. spalio mėn. Tarybai pateikus palankias išvadas, raginančias Komisiją pateikti atitinkamą pasiūlymą, Komisija sušaukė Ekspertų patariamąjį forumą, į kurį susirinko valstybių narių ekspertai, Europos koordinavimo organizacijų atstovai, pramonės ir nevyriausybinų organizacijų atstovai bei mokslininkai,

³ KOM(2004)472 galutinis, 2004 7 12

⁴ <http://www.floodsite.net>

⁵ 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai, OL L 277, 2005 10 21.

dalyvaujantys mokslinių tyrimų projektuose, bei kiti suinteresuotieji asmenys. 2005 m. įvyko trys šios Ekspertų patariamąo forumo susitikimai, kurie, įskaitant konsultacijas internetu, sudarė pagrindinį konsultacijų branduolį.

Atsakymų santrauka ir kaip į juos buvo atsižvelgta

Per konsultacijas paaiškėjo, kad siūlomam pagrindui veiksmų programai, kalbant apie taikymo sritį, upių baseinų koordinavimą bei kitus svarbiausius įtrauktinus elementus, neabejotinai pritariama. Vertingas buvo konsultacijų dalyvių indėlis apibrėžiant taikymo sritį (preliminariai įvertinus riziką, veiksmų nenukreipti į teritorijas, kur potvynių pavojus nėra didelis), siekiant išvengti priemonių dubliavimo, pripažįstant esamus rizikos vertinimo planus ir sudarant potvynių rizikos žemėlapius bei potvynių rizikos valdymo planus.

Su konsultacijomis susijusi išsami informacija yra pateikiama pridedamame poveikio vertinime (SEC(2006)66 2006 m. 01 mėn. 18 d.). Per konsultacijas parengtų ir svarstyčių dokumentų kopijos bei konsultacijų internetu išvados pateikiamos:

http://europa.eu.int/comm/environment/water/flood_risk/index.htm

• **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Aptariamos mokslo ir (arba) tyrimo sritys

Ekspertų patariamajame forume buvo konsultuojamasi su valstybių narių ekspertais, suinteresuotaisiais asmenimis ir konsorciūmų nariais, kurie dalyvauja su potvynių moksliniais tyrimais susijusiuose projektuose. Dalyvavo visų sričių – nuo hidrologijos ir geologijos ekspertų – iki vietos ir regionų valdžios institucijų bei draudimo pramonės atstovų.

Panaudoti metodai

2003–2005 m. buvo surengta keletas susitikimų.

Pagrindinės organizacijos ir (arba) ekspertai, su kuriais konsultuotasi

Valstybių narių, šalių kandidačių ir ELPA šalių ekspertai; Tarptautinės upių apsaugos komisijos; atitinkami Europos suinteresuotieji asmenys, organizacijos ir nevyriausybinės organizacijos; visas sąrašas pateikiamas poveikio vertinime.

Gautų ir panaudotų konsultacijų santrauka

Visos šalys, su kuriomis buvo konsultuotasi, pripažino ir patvirtino galimai rimtą pavojų su negrįžtamais padariniais. Taip pat buvo susitarta dėl veiksmų Bendrijos lygiu pridėtinės vertės.

Pritariama nuomonei, kad potvynių išvengti iš esmės neįmanoma, nors galima sumažinti pavojų žmonių gyvybei, aplinkai bei ekonominiam turtui. Buvo susitarta dėl poreikio imtis priemonių Bendrijos lygiu, atsižvelgiant į jau atliktą darbą nacionaliniu arba vietos lygiu. Be to, per konsultacijas buvo labai remiamas laipsniškas problemos sprendimo metodas: pradėti preliminariu potvynių rizikos vertinimu ir tada, jei tai yra pagrįsta, sudaryti potvynių rizikos žemėlapių ir galiausiai parengti bei įgyvendinti

potvynių rizikos valdymo planus.

Apibendrinant, konsultacijose buvo prieita prie vienareikšmės išvados, kad siekiant valdyti potvynių riziką, reikia imtis veiksmų Europos, valstybių narių ir regionų (upių baseinų) lygiu.

Priemonės, kurios buvo imtasi ekspertų rekomendacijoms paskelbti

Geriausios praktikos dokumentai kartu su konsultacijų internetu išvadamis pateikiami Komisijos tinklalapyje.

3) TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

- **Siūlomų priemonių santrauka**

Direktyvos pasiūlymo tikslas – sumažinti ir valdyti su potvyniais susijusį pavojų žmonių sveikatai, aplinkai, infrastruktūrai bei turtui. Joje bus numatytas potvynių žemėlapių sudarymas teritorijose, kuriose didelis potvynių pavojus, veiksmų derinimas bendruose upių baseinuose ir potvynių rizikos valdymo planų sudarymas aktyviai dalyvaujant suinteresuotosioms šalims. Atsižvelgiant į geografinę, hidrologinę įvairovę bei apgyvendinimo struktūrą ES, siūloma direktyva suteikia valstybėms narėms galimybę lanksčiai nustatyti, kokio apsaugos lygio reikėtų, kokių priemonių reikėtų imtis šiam apsaugos lygiui pasiekti, bei sudaryti potvynių rizikos valdymo planų įgyvendinimo tvarkaraščius.

Siūloma direktyva ir priemonės jai įgyvendinti yra glaudžiai susijusios su VPD įgyvendinimu. Komisija siūlo visiškai suderinti direktyvų organizacinius ir institucinius aspektus bei įgyvendinimo tvarkaraštį, atsižvelgiant į upių baseinų rajonus, kompetentingas institucijas ir VPD įsteigtą komitetą. Kadangi tvarkaraščiai yra visiškai suderinti⁶, tai užtikrins, kad viešos konsultacijos būtų glaudžiai koordinuojamos. Kai tik bus priimta Potvynių direktyva, abiejų direktyvų, kuriose numatomi papildomi tikslai, įgyvendinimas turės būti glaudžiai koordinuojamas. Valstybių narių ataskaitų teikimas Komisijai taip pat visiškai suderintas, o valstybės narės gali įtraukti potvynių rizikos valdymo planus į upių baseinų valdymo planus. Tai reiškia, kad kai kurie į VPD įtraukti aspektai visų pirma aspektai, numatyti tos direktyvos 4, 11 ir 13 straipsniuose, turės įtakos potvynių rizikos žemėlapių ir valdymo planų turiniui.

- **Teisinis pagrindas**

EB sutarties 175 straipsnio 1 dalis yra tinkamas teisinis pagrindas, suderinamas su panašiomis priemonėmis, skirtomis pavojaus prevencijai ir upių baseinams valdyti, ypač Seveso direktyva (96/82/EB) ir VPD (2000/60/EB).

- Subsidiarumo principas

Kadangi šis pasiūlymas nepriklauso išskirtinei Komisijos kompetencijai, taikomas

⁶ Visi Vandens pagrindų direktyvoje numatyti terminai baigiasi gruodžio 22 d., įsigaliojimo dieną.

subsidiarumo principas.

Valstybės narės negali pasiekti šio pasiūlymo tikslų dėl šių priežasčių:

Upės ir regioninės jūros neapsiriboja esamomis geopolitinėmis ribomis, priešingai, skirtingos valstybės dalijasi dauguma upių baseinų ir pakrančių teritorijų. Šiomis sąlygomis vien tik nacionalinės priemonės potvynių rizikai valdyti nėra pagrįstos nei techniniu, nei ekonominiu atžvilgiu.

Jei priemonių imtųsi tik valstybės narės, tai galėtų sąlygoti skirtingą ar net prieštaringą požiūrį, dėl kurio būtų ne tik atidedamas su potvynių rizika susijusių problemų sprendimas, bet ir riboti ištekliai būtų naudojami netinkamu būdu.

Šiuo pasiūlymu bus sukurta bendra sistema su bendrais sunkumais susidoroti ir bus nustatyti bendri potvynių rizikos valdymo metodai. Suderintu planavimu ir priemonėmis, kurių imamasi upių baseinuose bei pabaseiniuose, bus užtikrinama, kad bus atsižvelgiama į visų susijusių šalių interesus ir kad ištekliai bus naudojami tinkamiausiu būdu. Toks šalių bendradarbiavimas jau prasidėjo globojant Tarptautinėms upių komisijoms, pavyzdžiui, Dunojaus, Oderio, Elbės, Reino, Maso ir Šeldės. ES lygiu nebus apibrėžti išsamūs apsaugos nuo potvynių tikslai, tinkamiausios priemonės tiems tikslams pasiekti ir nebus nustatyti terminai.

Todėl šis pasiūlymas yra suderinamas su subsidiarumo principu.

- **Proporcingumo principas**

Šis pasiūlymas atitinka proporcingumo principą, nes:

Atsižvelgiant į pastarųjų potvynių asmeniniam turtui, infrastruktūrai, įmonėms ir aplinkai padarytus nuostolius, tikėtina jų žala ateityje, jei nebus imtasi jokių priemonių, labai viršytų išlaidas, pavyzdžiui, potvynių žemėlapių sudarymui, potvynių numatymo bei išankstinio įspėjimo sistemoms, kaip nurodyta poveikio vertinime. Tuo pat metu upių baseinams ir pabaseiniams bei regionams, kuriuose nėra didelio potvynių pavojaus, gali būti netaikomos bet kurios iš šioje direktyvoje numatytų priemonių; ši nuostata taip pat bus taikoma upių baseinams ir pabaseiniams bei regionams, kuriuose jau buvo imtasi priemonių pagal potvynių žemėlapius ir (arba) potvynių rizikos valdymo planus. Ar potvynių pavojus yra didelis, sprendžiama atsižvelgiant į vietas ir regiono aplinkybes, ir nepaisant upės baseinui ar pabaseiniui taikomo derinimo principo, šis sprendimas nebus priimamas Bendrijos lygiu.

- **Priemonių pasirinkimas**

Siūlomos priemonės: direktyva.

Kitos priemonės nebūtų tinkamos, nes:

Reglamentu būtų įpareigojama Bendrijos teisės aktais nustatyti apsaugos nuo potvynių lygį ir taikytinas priemones bei galutinius terminus visiems Bendrijos regionams, o tai netinkamas problemos sprendimas nei politiniu, nei techniniu atžvilgiu. Atsižvelgiant į turimus techninius dokumentus ir geriausios praktikos gaires, rekomendacijos neužtikrintų reikiamo koordinavimo peržengiant administracines ir politines sienas.

Direktyva būtų nustatyta reikiama reguliavimo sistema, skirta vertinimo ir sprendimo priėmimo principams bei struktūroms, o tokiems pagrindiniams elementams, pavyzdžiui, apsaugos lygiui, priemonių pasirinkimui ir derinimui bei galutinių terminų nustatymui tikslui pasiekti būtų taikomas subsidiarumo principas.

4) POVEIKIS BIUDŽETUI

Nors paprastai aplinkos apsaugos politikos įgyvendinimas ir finansavimas yra valstybių narių teisė ir pareiga (EB sutarties 175 straipsnio 4 dalis), Bendrija turi nemažai finansavimo priemonių, kurios gali būti naudojamos apsaugai nuo potvynių skatinti, pavyzdžiui, mokslinių tyrimų politikos, sanglaudos politikos ir žemės ūkio (kaimo plėtros) politikos priemonės. Su potvyniais susijusios iniciatyvos ir priemonės atitinka tiek šiose politikos srityse galiojančių teisės aktų, tiek 2007–2013 m. siūlomų teisės aktų reikalavimus. Tačiau šis pasiūlymas neturi finansinio poveikio, viršijančio poveikį, kurį turėjo Komisijos anksčiau priimti teisės aktai.

5) PAPILDOMA INFORMACIJA

- **Supaprastinimas**

Pasiūlyme numatytas (Bendrijos ir nacionalinių) valdžios institucijų bei privačių šalių administracinių procedūrų supaprastinimas, visų pirma susijęs su Vandens pagrindu direktyvos derinimu ir koordinavimu.

Potvynių rizikos ir vandens kokybės valdymas yra sudėtinė upių baseinų valdymo dalis. Jie yra susiję su tais pačiais upių baseiniais ir regionais bei tomis pačiomis vietos bendruomenėmis ir suinteresuotaisiais asmenimis. Todėl tarp vandens kokybės valdymo, kuris jau vykdomas pagal VPD, ir šiame pasiūlyme numatytų potvynių rizikos valdymo priemonių yra glaudus ryšys. Komisija mano, kad įgyvendinimo ciklas pagal VPD ir šiame pasiūlyme numatytas ciklas turėtų būti suderintas ir integruotas upių baseinų rajonų, kompetentingų institucijų, įgyvendinimo ir persvarstymo tvarkaraščių, ataskaitų teikimo, komiteto ir visuomenės dalyvavimo atžvilgiais.

Privačios šalys galės viešai dalyvauti planavime per visuomenės dalyvavimą ir gauti naudą iš šios sąveikos.

- **Persvarstymo, pakeitimo, laikino galiojimo sąlyga**

Pasiūlyme nėra persvarstymo nuostatos.

- **Koreliacijos lentelė**

Reikalaujama, kad valstybės narės pateiktų Komisijai direktyvą perkeliančių nacionalinių nuostatų tekstus bei tų nuostatų ir šios direktyvos koreliacinę lentelę.

- **Europos ekonominė erdvė**

Pasiūlymas yra svarbus EEE ir todėl turėtų būti taikomas ir Europos ekonominei erdvei.

- **Išsamus pasiūlymo paaiškinimas**

1 straipsnis (dalykas): Direktyvos pasiūlymu siekiama sumažinti su potvyniais susijusį pavojų žmonių sveikatai, aplinkai ir ekonominei veiklai. Jis taikomas visai Bendrijos teritorijai, t. y. potvynių rizikos valdymui tiek upių baseinuose, tiek pakrančių teritorijose.

2 straipsnis (sąvokų apibrėžtys): Be VPD pateiktų apibrėžčių, apibrėžiamos sąvokos „potvynis“ ir „potvynių rizika“.

3 straipsnyje (koordinavimas upės baseino rajone) perimamos (VPD) 3 straipsnyje numatytos nuostatos, ypač nuostatos dėl upės baseino rajono valdymo vienetų ir kompetentingų institucijų, kurios buvo paskirtos pagal VPD. Be upių baseinų ir pabaseinių, įtrauktų į šiuos upių baseinų rajonus, visi pakrančių ruožai taip pat priskiriami atitinkamiems upių baseinų rajonams ir jiems taikoma ši direktyva.

II, III ir IV skyriuose numatoma skaidri laipsniška sistema, kurią sudaro:

- teritorijų, kuriose galimas didelis potvynių pavojus, nustatymas (II skyrius, 4, 5 ir 6 straipsniai);
- potvynių rizikos žemėlapių rengimas teritorijoms, kuriose galimas didelis potvynių pavojus (III skyrius, 7 ir 8 straipsniai, priedas);
- potvynių rizikos valdymo planų pažeidžiamose upių baseinuose ir pakrančių teritorijose bei valdymo planų derinimo priemonių upių baseinų rajonuose rengimas ir įgyvendinimas (IV skyrius, 9, 10, 11 ir 12 straipsniai);

III ir VI skyriuose pateikiami tvarkaraščiai yra visiškai suderinti su VPD įgyvendinimo tvarkaraščiais, įskaitant persvarstymą kas 6 metus, bei yra užtikrintas VPD procesų ir upių baseinų rajonų charakteristikų nustatymo (potvynių rizikos žemėlapiai) bei upių baseinų valdymo planų ciklą koordinavimas. Todėl toliau siūloma, kad valstybės narės galėtų derinti potvynių rizikos valdymo planus su VPD upių baseinų valdymo planais.

14 straipsniu (vieša informacija ir konsultacijos) nustatomas reikalavimas visuomenei dalyvauti rengiant potvynių rizikos valdymo planus ir juos persvarstant. Šis procesas taip pat derinamas su VPD.

15 ir 16 straipsniuose (techninės adaptacijos ir komitetas) numatytos galimos pasirinktų straipsnių ir priedų techninės adaptacijos bei techniniai duomenų perdavimo ir apdorojimo formatai, įskaitant statistiką ir kartografinius duomenis. Pagal VPD įsteigtas komitetas taip pat siekia ir šios direktyvos tikslų.

17 straipsnyje (ataskaitų teikimas) numatyta reikiama ataskaitų teikimo nuostata. Šios ataskaitos ir Komisijos ataskaita apie siūlomą direktyvą įgyvendinimą (18 straipsnis) taip pat derinamos su VPD tvarkaraščiu.

19, 20 ir 21 straipsniai apima nuostatų perkėlimą, įsigaliojimą ir adresatus.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl potvynių vertinimo ir rizikos valdymo

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 175 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą⁷,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁸,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę⁹,

laikydami 251 straipsnyje nustatytos tvarkos¹⁰,

kadangi:

- (1) Per potvynius gali žūti žmonių, jie gali sąlygoti žmonių persikėlimą, stipriai žlugdyti ekonominę plėtrą ir pakenkti ekonominei veiklai Bendrijoje.
- (2) Potvyniai – gamtos reiškinys, kurio neįmanoma išvengti. Tačiau žmogaus veikla prisideda prie potvynių tikimybės ir jų neigiamų padarinių didėjimo.
- (3) Įmanoma ir pageidautina sumažinti su potvyniais susijusį pavojų žmonių sveikatai, aplinkai ir ekonominei veiklai, tačiau siekiant, kad priemonės potvynių žalos rizikai sumažinti būtų veiksmingos, jos turi būti koordinuojamos visame upės baseine.
- (4) 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatančia Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus¹¹, siekiant užtikrinti gerą ekologinę ir cheminę būklę, reikalaujama kiekvienam upės baseinui parengti integruotus valdymo planus; taip pat šia direktyva bus prisidėta prie potvynių padarinių sušvelninimo. Tačiau potvynių rizikos sumažinimas nėra vienas pagrindinių

⁷ OL C [...], [...], p. [...].

⁸ OL C [...], [...], p. [...].

⁹ OL C [...], [...], p. [...].

¹⁰ OL C [...], [...], p. [...].

¹¹ OL L 327 2000 12 22, p. Direktyva, su pakeitimais, padarytais Sprendimu Nr. 2455/2001/EB (OL L 331, 2001 12 15, p. 1)

tos direktyvos tikslų, joje taip pat neatsižvelgiama į būsimus klimato pokyčių sąlygotus pavojus.

- (5) Komisijos komunikate Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui „Potvynių rizikos valdymas, potvynių prevencija, apsauga ir mažinimas“¹² pateikiama jos analizė bei požiūris į potvynių rizikos valdymą Bendrijos lygiu, teigiama, kad bendri ir suderinti veiksmai Bendrijos lygiu padėtų sukurti didesnę pridėtinę vertę ir pagerinti bendrą apsaugos nuo potvynių lygį.
- (6) 2001 m. spalio 23 d. Tarybos sprendime 2001/792/EB, nustatančiame Bendrijos mechanizmą sustiprintam bendradarbiavimui teikiant civilinės saugos pagalbą palengvinti¹³, mobilizuojama valstybių narių pagalba ir parama didelio masto būtinų situacijų, įskaitant potvynius, atveju. Civilinė sauga gali užtikrinti tinkamą pagalbą nukentėjusiems gyventojams ir pagerinti pasirengimą bei atsigavimą, tačiau ja nepašalinamos pagrindinės potvynių priežastys.
- (7) Pagal 2002 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2012/2002, įsteigiantį Europos Sąjungos solidarumo fondą¹⁴, galima teikti skubią finansinę pagalbą didelio masto būtinoms situacijoms atveju siekiant padėti nukentėjusiems žmonėms, regionams ir šalims vėl sukuriant jiems gyvenimo sąlygas, kurios būtų kiek įmanoma normalesnės, tačiau ši pagalba gali būti teikiama tik neatidėliotinoms priemonėms, o ne laikotarpiu prieš tokią situaciją.
- (8) Bendrijos teritorijoje kyla įvairių rūšių potvynių, pavyzdžiui, upių potvynių, staigių potvynių, potvynių miestuose, nuotekų potvynių ir pakrančių potvynių. Potvynių padaryta žala taip pat skiriasi skirtingose Bendrijos valstybėse ir regionuose. Todėl nustatant potvynių rizikos valdymo tikslus reikėtų atsižvelgti į vietos ir regiono aplinkybes.
- (9) Kai kuriose Bendrijos vietose, pavyzdžiui, mažai gyvenamose arba negyvenamose teritorijose arba teritorijose, kuriose nedaug ekonomiškai vertingo turto ar kurios nėra labai vertingos ekologiniu požiūriu, potvynių pavojus gali būti laikomas nedideliu. Kiekvieno upės baseino, pabaseinio ir susijusių pakrantės teritorijų preliminarus potvynių rizikos vertinimas turėtų būti atliekamas upės baseino rajono lygiu, siekiant nustatyti potvynių riziką kiekvienu atveju bei nuspręsti, ar reikalingos tolesnės priemonės.
- (10) Norint naudotis galiojančia informacija ir vertingu pagrindu prioritetams nustatyti bei tolesniais techniniais, finansiniais ir politiniais sprendimais, būtina nustatyti potvynių žemėlapių ir orientacinių potvynių žalos žemėlapių, apibūdinančių teritorijas su skirtingais rizikos lygiais, sudarymo sistemą.
- (11) Siekiant išvengti neigiamų potvynių padarinių ir juos sumažinti atitinkamoje teritorijoje, būtina sudaryti potvynių rizikos valdymo planus. Potvynių priežastys ir padariniai skirtingose Bendrijos valstybėse ir regionuose gali būti skirtingi. Todėl potvynių rizikos valdymo planuose turi būti atsižvelgiama į ypatingas geografines, hidrologines ir kitas atitinkamas upių baseinų, pabaseinių arba pakrančių ruožų aplinkybes, bei turi būti numatyti atskiri sprendimai pagal upių baseinų, pabaseinių

¹² KOM(2004) 472 galutinis nuo 2004 7 12.

¹³ OL L 297, 2001 11 15, p. 7.

¹⁴ OL L 311, 2002 11 14, p. 3.

arba pakrančių ruožų poreikius ir prioritetus, užtikrinant derinimą su upių baseinų rajonais.

- (12) Potvynių rizikos valdymo ciklas, kuris apima prevenciją, apsaugą, pasirengimą, neatidėliotinas priemones ir padėties atkūrimą bei persvarstymą, turėtų būti vienas iš svarbiausių potvynių rizikos valdymo planų, kai dėmesys telkiamas į prevencijos, apsaugos ir pasirengimo aspektus, elementų.
- (13) Siekiant išvengti darbo dubliavimosi valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė naudotis esamais potvynių rizikos valdymo žemėlapiais ir potvynių rizikos valdymo planais šios direktyvos reikalavimams patenkinti.
- (14) Upių baseinų valdymo planų rengimas pagal Direktyvą 2000/60/EB ir potvynių rizikos valdymo planų rengimas pagal šią direktyvą yra integruotos upių baseinų valdymo dalys; todėl abiem procesams turėtų būti naudojama abipusė sąveika. Siekiant užtikrinti veiksmingumą ir protingą išteklių naudojimą, šios direktyvos įgyvendinimas turi būti glaudžiai derinamas su Direktyvos 2000/60/EB įgyvendinimu.
- (15) Jei vandens telkiniai naudojami keliomis paskirtimis skirtingoms tvarioms žmogaus veiklos rūšims (pvz., potvynių rizikos valdymui, ekologijai, vidaus navigacijai ir hidroelektrinėms)) ir šis naudojimas turi poveikį vandens telkiniams, Direktyvoje 2000/60/EB numatyti aiškūs ir skaidrūs procesai tokiam poveikiui sušvelninti, įskaitant galimas „geros būklės“ ir „negadinimo“ tikslų išimtis pagal 4 straipsnio 7 dalį.
- (16) Šiai direktyvai įgyvendinti būtinos priemonės turėtų būti priimtose pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką¹⁵.
- (17) Šioje direktyvoje gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažįstamų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Visų pirma direktyvoje siekiama skatinti į Bendrijos politiką integruoti aukšto lygio aplinkos apsaugą pagal tvaraus vystymosi principą, kaip nustatyta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 37 straipsnyje.
- (18) Kadangi veiksmų, kurių reikia imtis, tikslų valstybės narės negali tinkamai pasiekti, ir dėl veiksmų masto bei poveikio juos galima geriau pasiekti Bendrijos lygiu, Bendrija gali priimti priemones pagal Sutarties 5 straipsnyje nustatytą subsidiarumo principą. Laikantis minėtame straipsnyje nustatyto proporcingumo principo, šiame sprendime nenumatoma nieko, kas nėra būtina šiems tikslams pasiekti,

¹⁵ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I skyrius

Bendrosios nuostatos

1 straipsnis

Šia direktyva nustatoma su potvyniais susijusio pavojaus žmonių sveikatai, aplinkai ir ekonominei veiklai Bendrijoje mažinimo sistema.

2 straipsnis

Šioje direktyvoje be sąvokų „upė“, „upės baseinas“, „pabaseinis“, ir „upės baseino rajonas“, kaip nurodyta Direktyvos 2000/60/EB 2 straipsnyje, taip pat vartojamos šios sąvokos:

1. „potvynis“ reiškia laikiną žemės, kuri paprastai nėra po vandeniu, užtvindymą.
2. „potvynių rizika“ reiškia atitinkamo masto potvynio tikimybę kartu su numatoma žala žmonių gyvybei, aplinkai ir ekonominei veiklai, padaroma dėl tokio masto potvynio.

2 straipsnis

Pagal šią direktyvą valstybės narės naudojasi priemonėmis, numatytomis Direktyvos 2000/60/EB 3 straipsnio 1, 2, 3 ir 6 dalyse.

II skyrius

Preliminarus potvynių rizikos vertinimas

4 straipsnis

1. Valstybės narės kiekvienam upės baseino rajonui arba tarptautinio upės baseino rajono daliai, kuri yra jų teritorijoje, atlieka preliminarų potvynių rizikos vertinimą pagal 2 dalį.
2. Preliminarus potvynio rizikos vertinimas apima:
 - a) upės baseino rajono žemėlapi, įskaitant upių baseinų, pabaseinių ir, jei taikoma, atitinkamų susijusių pakrančių teritorijų ribas, nurodant topografiją ir žemės naudojimo paskirtį;
 - b) ankstesnių potvynių apibūdinimą;
 - c) potvynio procesų ir jų intensyvumo apibūdinimą bei jų jautrumą pokyčiams, įskaitant lygių teritorijų, kaip potvynius sulaikančių natūralių ar buferinių zonų vaidmenį ir vandens pasiūalinimo kryptis dabar ir ateityje;

- d) plėtros planų, pagal kuriuos keičiama žemės naudojimo paskirtis arba gyventojų ir ekonominės veiklos pasiskirstymas, sąlygojantis potvynių rizikos padidėjimą toje teritorijoje arba žemupio arba aukštupio regionuose, apibūdinimą;
- e) potvynių tikimybės ateityje vertinimą, grindžiamą hidrologiniais duomenimis, potvynių rūšimis ir numatomu klimato pokyčių poveikiu bei žemės naudojimo tendencijomis;
- f) numatomų būsimų potvynių padarinių žmonių sveikatai, aplinkai ir ekonominei veiklai prognozę, atsižvelgiant į ilgalaikius pokyčius, įskaitant klimato pokaičius.

5 straipsnis

1. Remiantis 4 straipsnyje numatytu vertinimu, kiekvienas upės baseinas, pabaseinis arba pakrantės ruožas, kuris priklauso upės baseino rajonui, priskiriamas vienai iš šių kategorijų:
 - a) Upės baseinas, pabaseinis arba pakrantės ruožas, kuriuose, kaip nustatyta, nėra didelio potvynių pavojaus arba pagrįstos tikimybės, kad gali kilti potvynis, arba galimi padariniai žmonių sveikatai, aplinkai ar ekonominei veiklai laikomi pakankamai nedideliais;
 - b) Upės baseinas, pabaseinis arba pakrantės ruožas, kuriuose, kaip nustatyta, yra didelis potvynių pavojus arba yra pagrįsta tikimybė, kad gali kilti potvynis.
2. Tarptautinio upės baseino, pabaseinio ar tarptautinio upės baseino rajono pakrantės ruožo priskyrimas kuriai nors kategorijai pagal 1 dalį derinamas su atitinkamomis valstybėmis narėmis.

6 straipsnis

1. Valstybės narės parengia preliminarų potvynių rizikos vertinimą ne vėliau kaip per trejus metus nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos.
2. Valstybės narės persvarsto ir atnaujina vertinimą pagal 1 dalį ne vėliau kaip 2018 m., o po to – kas šešerius metus.

III skyrius

Potvynių rizikos žemėlapiai

7 straipsnis

1. Valstybės narės upės baseino rajono lygiu rengia 5 straipsnio 1 dalies b punkte apibūdintų upių baseinų, pabaseinių ir pakrantės ruožų potvynių žemėlapius ir orientacinius potvynių žalos žemėlapius (toliau – potvynių rizikos žemėlapius).

2. Potvynių žemėlapiai apima geografinę teritoriją, kuri gali būti užtvindyta:
 - a) potvyniais su didele pasikartojimo tikimybe (tikėtinas pasikartojimas kartą per 10 metų)
 - b) potvyniais su vidutine pasikartojimo tikimybe (tikėtinas pasikartojimas kartą per 100 metų)
 - c) potvyniais su maža pasikartojimo tikimybe (ekstremalios situacijos).

Kiekvienu pirmoje dalyje nurodytu atveju pateikiama ši informacija:

- a) numatomas vandens gylis;
 - b) jei reikia, tvinimo greitis;
 - c) teritorijos, kurioms gresia krantų erozija arba susikaupusios nuolaužos.
3. Orientaciniuose potvynių žalos žemėlapiuose nurodoma galima su potvyniais susijusi žala 2 dalyje numatytais atvejais ir išreikšta:
 - a) galimai nukentėsiančių gyventojų skaičiumi;
 - b) galima ekonomine žala teritorijoje;
 - c) galima žala aplinkai.

8 straipsnis

1. Valstybės narės užtikrina, kad potvynių rizikos žemėlapiai būtų parengti ne vėliau kaip iki 2013 m. gruodžio 22 d.
2. Jie persvarstomi ir, jei reikia, atnaujinami ne vėliau kaip iki 2019 m. gruodžio 22 d., o po to – kas šešerius metus.

IV skyrius

Potvynių rizikos valdymo planai

9 straipsnis

1. Valstybės narės rengia ir įgyvendina upių baseinų, pabaseinių ir pakrantės ruožų, nurodytų 5 straipsnio 1 dalies b punkte, potvynių rizikos valdymo planus upės baseino rajono lygiu, pagal to straipsnio 2 ir 3 dalis.
2. Valstybės narės nustato tinkamą kiekvieno upės baseino, pabaseinio arba pakrantės ruožo apsaugos lygį, telkdamos dėmesį į potvynių tikimybės ir galimų potvynių padarinių žmonių sveikatai, aplinkai ir ekonominei veiklai, sumažinimą bei atsižvelgdamos į šiuos aspektus: vandens tvarkybą, dirvos valdymą, erdvinį planavimą, žemės naudojimo paskirtį ir gamtos išsaugojimą.

3. Potvynių rizikos valdymo planai apima priemones, kurių tikslas – pasiekti pagal 2 dalį nustatytą apsaugos lygį.

Potvynių rizikos valdymo planas apima visus potvynio rizikos valdymo ciklo etapus, dėmesį telkiant į prevenciją, apsaugą, pasirengimą ir atsižvelgiant į atitinkamo upės baseino ar pabaseinio charakteristikas.

4. Potvynių rizikos valdymo priemonės, kurių imamasi vienoje valstybėje narėje, negali didinti potvynių rizikos kaimyninėse šalyse.

10 straipsnis

1. Pirmasis potvynių rizikos valdymo planas apima priedo A dalyje nustatytus elementus. Vėlesnis persvarstymas, kaip numatyta 11 straipsnio 2 dalyje, apima priedo B dalyje nustatytus elementus.
2. Valstybės narės Komisijai per trejus metus nuo kiekvieno potvynių rizikos valdymo plano paskelbimo pateikia tarpinę ataskaitą apie įgyvendinant planuotas priemones padarytą pažangą.

11 straipsnis

1. Valstybės narės užtikrina, kad potvynių rizikos valdymo planai būtų parengti ir paskelbti ne vėliau kaip iki 2015 m. gruodžio 22 d. ir įgyvendinami nuo 2015 m. gruodžio 23 d.
2. Potvynių rizikos valdymo planas(–ai) persvarstomas(–i) ir atnaujinamas(–i) ne vėliau kaip iki 2021 m., o po to – kas šešerius metus.

12 straipsnis

1. Valstybės narės užtikrina, kad upių baseinų rajonuose, kurie yra tik jų teritorijose, būtų parengtas tik vienas potvynių rizikos valdymo planas.
2. Kai visas tarpvalstybinis upės baseino rajonas yra tik Bendrijos teritorijoje, valstybės narės užtikrina veiksmų derinimą, kad būtų sudarytas vienas tarptautinis potvynių rizikos valdymo planas.

Jei toks planas neparengiamas, valstybės narės parengia potvynių rizikos valdymo planus, apimančius ne mažiau kaip tas tarptautinio upės baseino rajono dalis, kurios yra jų teritorijose.

3. Jei tarptautinis upės baseino rajonas driekiasi ir už Bendrijos sienų, su atitinkama trečiąja šalimi neparengus vieno tarptautinio potvynių rizikos valdymo plano, valstybės narės parengia potvynių rizikos valdymo planus, apimančius ne mažiau kaip tas tarptautinio upės baseino rajono dalis, kurios yra atitinkamų valstybių narių teritorijose.

V skyrius

Derinimas su Direktyva 2000/60/EB, visuomenės informavimas ir dalyvavimas

13 straipsnis

1. Pirmųjų potvynių rizikos žemėlapių rengimas ir vėlesnis jų persvarstymas, kaip nurodyta šios direktyvos 8 straipsnyje, vykdomas juos glaudžiai derinant su Direktyvos 5 straipsnio 2 dalyje numatytais persvarstymais ir, jei reikia, juos integruojant į planą.
2. Pirmųjų potvynių rizikos valdymo planų rengimas ir vėlesnis jų persvarstymas, kaip nurodyta šios direktyvos 10 straipsnyje, vykdomas juos glaudžiai derinant su Direktyvos 13 straipsnio 7 dalyje numatytais upių baseinų valdymo planų persvarstymais ir, jei reikia, juos integruojant į planą.
3. Valstybės narės užtikrina, kad aktyvus visų suinteresuotųjų šalių dalyvavimas pagal šios direktyvos 14 straipsnį būtų derinamas su visų suinteresuotųjų šalių aktyviu dalyvavimu pagal Direktyvos 2000/60/EB 14 straipsnį.

14 straipsnis

1. Valstybės narės užtikrina, kad visuomenė galėtų naudotis preliminariais potvynių rizikos valdymo vertinimais, potvynių rizikos žemėlapiais ir potvynių rizikos valdymo planais.
2. Valstybės narės užtikrina aktyvų visų suinteresuotųjų šalių dalyvavimą rengiant, persvarstant ir atnaujinant IV skyriuje numatytus potvynių rizikos valdymo planus.

VI skyrius

Įgyvendinimo priemonės ir pakeitimai

15 straipsnis

1. Pagal 16 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą Komisija gali priimti techninius formatus duomenims perduoti ar apdoroti, įskaitant statistinius ir kartografinius duomenis.
2. Atsižvelgdama į persvarstymo ir atnaujinimo laikotarpius pagal 16 straipsnio 2 dalyje nustatytas procedūras, Komisija gali pritaikyti 4 straipsnio 2 dalį, 7 straipsnio 2 ir 3 dalis bei priedą prie mokslinės ir techninės pažangos.

16 straipsnis

1. Komisijai padeda pagal Direktyvos 2000/60/EB 21 straipsnį įsteigtas komitetas (toliau – komitetas).
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į šio sprendimo 8 straipsnio nuostatas.
Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nustatytas laikotarpis yra trys mėnesiai
3. Komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

VII skyrius Ataskaitos ir baigiamosios nuostatos

17 straipsnis

Valstybės narės Komisijai pateikia preliminarinius potvynių rizikos valdymo vertinimus, potvynių rizikos žemėlapius ir potvynių rizikos valdymo planus per tris mėnesius nuo jų parengimo.

18 straipsnis

Iki 2018 m. gruodžio 22 d., o vėliau – ne rečiau kaip kas šešerius metus, Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą apie šios direktyvos įgyvendinimą.

19 straipsnis

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip iki [dvejų metų nuo įsigaliojimo datos], įgyvendina šią direktyvą. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstą ir tų nuostatų ir šios direktyvos koreliacijos lentelę.

Valstybės narės, priimdamos šias nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Valstybės narės nustato tokios nuorodos darymo tvarką.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

20 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

21 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, [...]

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
[...]

Tarybos vardu
Pirmininkas
[...]

Priedas

Potvynių rizikos valdymo planai

- A. Pirmųjų potvynių rizikos valdymo planų sudedamosios dalys:
1. preliminaraus potvynių rizikos vertinimo išvados, kaip nurodyta II skyriuje;
 2. pagal III skyrių parengti potvynių rizikos žemėlapiai ir išvados, kurios gali būti daromos atsižvelgiant į šiuos žemėlapius;
 3. tinkamiausio apsaugos lygio apibūdinimas, kaip nustatyta 9 straipsnio 2 dalyje;
 4. reikiamų priemonių tinkamam apsaugos lygiui pasiekti, įskaitant priemones, kurių imamasi pagal 9 straipsnį, ir su potvyniais susijusių priemonių, kurių imamasi pagal Bendrijos teisės aktus, apibūdinimas;
 5. visuomenės informavimo ar konsultavimosi priemonių (veiksmų), kurių buvo imtasi, apibūdinimas;
 6. derinimo proceso su bet kuriuo upės baseino rajonu ir derinimo su Direktyva 2000/60/EB proceso apibūdinimas ir kompetentingų institucijų sąrašas.
- B. Vėlesnio potvynių rizikos valdymo planų atnaujinimo sudedamosios dalys:
1. visi pakeitimai ar atnaujinimai po ankstesnės potvynių rizikos valdymo plano versijos paskelbimo, įskaitant atliktų persvarstymų, kaip nustatyta II, III ir IV skyriuose, santrauką;
 2. pažangos, padarytos siekiant apsaugos lygio, vertinimas;
 3. neįvykdytų priemonių, kurios buvo numatytos ankstesnėje potvynių rizikos valdymo plano versijoje, apibūdinimas ir neįvykdymo paaiškinimas;
 4. visų papildomų priemonių, kurių buvo imtasi po ankstesnės potvynių rizikos valdymo plano versijos paskelbimo, apibūdinimas.